

Oppilaaksioton perusteet Jyväskylässä

Yleiset perusteet oppilaaksiottoon tulevat perusopetuslaista (PoL 1998/628) ja oppivelvollisuuslaista (1214/2020). Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta. Täyttääkseen velvollisuutensa kunnan tulee osoittaa oppivelvolliselle lähikoulu, jossa opetus järjestetään ja johon oppilaalla on aina oikeus päästä. Kunta voi vapaasti määrittellä menettelyn, jolla oppilaita kouluun osoitetaan. Koulupaikan määrittelyssä on kuitenkin toimittava oikeudenmukaisesti ja johdonmukaisesti (PoL 4§, 6§, Hallintolaki 6§).

Jos oppilaan koulumatka on yli 5 kilometriä tai jos se oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu hänelle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, on oppilaalla oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus (PoL 32 §).

Lähikoulua osoitettaessa lähtökohtana on, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lähikoulu ei aina ole oppilasta maantieteellisesti lähin koulu tai koulu, joka on helppokulkuisimman koulumatkan päässä, vaan myös muu asianomaisen lainkohdan asettamat edellytykset täyttävä koulu voidaan kokonaisarvioinnin perusteella osoittaa lähikouluksi. (PoL 6 §).

Oppilaalla on oikeus pyrkiä myös muuhun kuin kunnan hänelle osoittamaan lähikouluun. Tällöin hän pyrkii toissijaiseen kouluun. Tässäkin tilanteessa hakijoihin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan painotettua opetussuunnitelmaa, voidaan oppilaaksioton perusteena käyttää myös valintakokeita (esim. musiikkiluokkatesti) tai oppilaan suomen kielen taitoa. Toissijaiseen kouluun hakijalla ei ole lakiin perustuvaa oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen tai avustukseen (PoL 32§).

Kunta voi määrittellä koulun/vuosiluokkien koon ja opetusryhmien lukumäärän voidakseen suunnitella ja hallita opetusjärjestelyjä, kustannuksia, vieraskuntalaisten määrää ja muita opetuksen järjestelyihin vaikuttavia asioita.

1. Menettelytavat Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa

Jyväskylän kaupunki ottaa järjestämäänsä perusopetukseen oppilaiksi ensisijaisesti vain Jyväskylässä asuvat lapset (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020). Lähikoulua osoitettaessa oppilaaksiottoa koskevat päätökset tehdään niiden vuosiluokkien ajaksi, joita asianomaisessa koulussa opetetaan. Yhtenäiskouluissa oppilaaksiottoa tarkistetaan kuudennella luokalla noudattaen lähikoulun osoittamisen periaatteita. Toissijaisessa oppilaaksiotossa päätös on määräaikainen (1 vuosi). Oppilaan muuttaessa asuinpaikkaa Jyväskylässä kesken lukuvuoden, hänelle osoitetaan uusi lähikoulu, jossa tehdään uusi oppilaaksiottopäätös. Oppilaalla on kuitenkin huoltajan niin halutessa oikeus hakea ennen asuinpaikan vaihtumista olevaan kouluun ns. toissijaisena hakijana. Tällöin toissijaisen oppilaaksioton opetusryhmän enimmäiskoosta voidaan perustellusta syystä poiketa määräajaksi.

Näitä oppilaaksioton perusteita ei sovelleta otettaessa oppilaita esiopetukseen, maahanmuuttajien valmistavaan opetukseen ja joustavan alun ryhmiin.

Vieraskuntalaisia oppilaita kouluun otettaessa, kuntien on kirjallisesti sovittava oppilaille järjestettävistä palveluista, järjestämistavasta sekä kustannuksista (mm. koulukuljetukset ja koulunkäynninohjaaja-

palvelut). Erikoisluokille haettaessa vieraskuntalaisten oppilaiden on läpäistävä valintakokeet ja täytettävä muut jäljempänä mainitut hakukriteerit.

Oppilaaksiottoa ennen huoltajan tulee osoittaa, että oppilaan tosiasiallinen asuinkunta on Jyväskylä ja että oppilaan oleskelulupaprosessi Suomessa on aloitettu, mikäli oppilaalla ei vielä ole rekisteröityä kotikuntaa Suomessa ja oppilas ei ole oppivelvollinen. Opetuksen järjestäjä voi käyttää omaa harkintaa koulupaikan osoittamisessa, mikäli oppilaan oleskelu on rinnastettavissa lomaan ja tai oleskelu on kestoltaan alle 3 kuukautta.

2. Lähikoulu ja sen osoittaminen

Lähikoulun määrittelyssä otetaan huomioon koulupaikkojen ja perusopetusryhmien lukumäärä sekä koulutilojen riittävyys perusopetusalueen kouluissa (ns. tarkoituksenmukaisuusperiaate). Oppilaalle voidaan osoittaa kouluksi turvallisen ja lyhyen matkan päässä oleva muu kuin lähimpänä oppilaan asuinpaikkaa oleva koulu, jos koulujen välisiä oppilas- tai perusopetusryhmämääriä on tarvetta tasata.

Jyväskylässä oppilaan lähikoulu määritellään ilmoittautumisen jälkeen siten, että huomioidaan kaikki kaupungissa asuvat koulutulokkaat ja oppilaat, heillä mahdollisesti olevat terveydentilaan liittyvät tai muut erityiset syyt kuten koulumatka ja sisarusperuste. Lisäksi otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon huoltajan esittämä lähikoulutoive.

Ruotsinkielinen perusopetus on tarkoitettu oppilaille, joilla on huoltajan näkemyksen mukaan omana kielenä ruotsi sekä todennettavissa oleva, riittävä ruotsin kielen osaaminen. Ruotsinkielinen perusopetus järjestetään Kuokkalan yhtenäiskoulun yhteydessä toimivassa ruotsinkielisessä koulussa Kuokkala svenska skolassa. Jyväskylään muuttavat oppilaat, jotka ovat aiemmin opiskelleet ruotsinkielisessä opetuksessa, hyväksytään oppilaaksi ruotsinkieliseen kouluun.

2.1 Oppilaalle osoitetaan lähikoulu seuraavan järjestyksen mukaisesti:

2.1.1. Osoitetaan lähikoulu sellaiselle oppilaalle, jolla on edellä tarkoitettu **terveydentilaan** liittyvä tai muu erityinen syy, joka tulee huomioida koulua osoitettaessa (PoL 3§ 2 mom). Huoltajalta voidaan pyytää tai hän voi itse tarvittaessa esittää asiassa asiantuntijalausunnan kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

2.1.2. Osoitetaan lähikoulu muille oppilaille siten, että koulumatkasta tulee **mahdollisimman turvallinen ja lyhyt**. Matka mitataan ympäri vuoden käytössä olevaa jalankulkukelpoista reittiä myöten (reitti-GIS-ohjelma/Jyväskylän kaupungin karttaohjelma).

2.1.3. Mikäli opetusryhmien tarkoituksenmukaisen muodostamisen näkökulmasta on mahdollista, nuoremmalle samassa osoitteessa asuvalle sisarukselle osoitetaan sama lähikoulu, **jossa vanhempi sisarus on jo oppilaana päätöksentekohetkellä ja on edelleen**, kun nuorempi sisarus aloittaa koulunkäynnin (sisarusperuste). Tämä voi toteutua huoltajan pyynnöstä.

Sisarusperustetta ei sovelleta, jos

- sisarus on sijoitettu ko. kouluun erikoisluokalle, erityisen tuen päätöksen, valintakokeen tai erityisten valintaperusteiden perusteella tai
- hänet on valittu toissijaiseksi oppilaaksi tai
- koulun oppilaat siirtyvät kokonaisuena perusopetusryhmänä toiseen kouluun seuraavalle luokka-asteelle.

Mikäli lähikouluksi joudutaan osoittamaan koulu, jonne on järjestettävä koulukuljetus, huomioidaan kustannukset ja muut käytännön järjestämiseen liittyvät syyt.

Mikäli tämän jälkeen yhdenvertaisessa asemassa olevia oppilaita on kaksi tai enemmän, neuvotellaan ensin näiden oppilaiden huoltajien kanssa ja mikäli heidän kanssaan ei päästä yhteisymmärrykseen, oppilaat valitaan arpomalla.

2.2 Lähikoulun osoittaminen siirryttäessä vuosiluokalle 7

Yhtenäiskouluissa oppilaan koulupolku jatkuu pääsääntöisesti samassa koulussa koko perusopetuksen ajan. Oppilaaksiottoa kuitenkin tarkistetaan kuudennella luokalla noudattaen lähikoulun osoittamisen periaatteita ja tässä luvussa olevia tarkennuksia.

Alue	Koulut (vuosiluokat 1–6), joista siirrytään	Pääsääntöisesti se yhtenäis- tai yläkoulu, johon siirrytään
Pohjoinen	Puuppolan koulu (1.–6. lk) * Liinalammin päiväkotikoulu (1.–4. lk)	Tikkakosken yhtenäiskoulu (1.–9. lk) * 5.luokalle
	Keski-Palokan koulu (1.–6. lk) *Savulahden päiväkotikoulu (1.–4. lk)	Mankolan yhtenäiskoulu (1.–9. lk) * 5.luokalle
	Jokelan koulu (1.–6. lk)	Palokan yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
Itä	Janakan päiväkotikoulu (1.–4. lk) - Oravasaaren koulu (1.–4. lk) Jyskän koulu (1.–6. lk)	Vaajakosken yhtenäiskoulu (5.–9. lk) Vaajakummun yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
	Halssilan koulu (1.–6. lk) Kangasvuoren päiväkotikoulu (1.–3. lk)	Huhtasuon yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
	Tikan koulu (1.–6. lk)	Kuokkalan yhtenäiskoulu (1.–9.lk)
	Muuratsalon päiväkotikoulu (1.–4.lk) Säynätsalon päiväkotikoulu (1.–4.lk) Keljonkankaan koulu (1.–4.lk)	Keljonkankaan yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
Etelä	Tikkalan päiväkotikoulu (1.–6. lk)	Korpilahden yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
	Keltinmäen koulu (1.–6. lk), Kypärämäen koulu (1.–6. lk) Vesangan päiväkotikoulu (1.–6.lk)	Kilpisen yhtenäiskoulu (1.–9. lk)
Länsi	Kortepohjan päiväkotikoulu (1.–6. lk) Lohikosken koulu (1.–6. lk) Puistokadun päiväkotikoulu (1.–6. lk)	Viitaniemen koulu (7.–9. lk)

Kanavuoren alueen oppilaat ohjataan joko Vaajakosken yhtenäiskouluun tai Vaajakummun yhtenäiskouluun.

Tammirinteen päiväkotikoulu (1.–2. lk) kuuluu hallinnollisesti Jyskän kouluun, Nenäinniemen päiväkotikoulu (1.–3. lk) Tikän kouluun, Haapaniemen päiväkotikoulu (1.–2. lk) Vaajakummun yhtenäiskouluun ja Kuohun päiväkotikoulu (1.–4. lk) Vesangan päiväkotikouluun. Keljonkankaan koulu (1.–4.lk), Säynätsalon päiväkotikoulu (1.-4.lk) ja Muuratsalon päiväkotikoulu (1.–4.lk) kuuluvat hallinnollisesti Keljonkankaan yhtenäiskouluun. Näissä kouluissa oppilaat etenevät koulupolkua pääsääntöisesti hallinnollisesti saman yksikön sisällä.

2.3 Tuen piirissä olevat oppilaat

Tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevan oppilaan koulupaikka määräytyy ensisijaisesti lähikouluperiaatteen mukaan. Oppilaan tuen tarpeen mukaan hänelle voidaan osoittaa koulupaikka lähikouluperiaatteesta poiketen. Sairaalaopetusta annetaan Keski-Suomen keskussairaalan lähellä sijaitsevassa Kukkulan koulussa. Mikäli oppilaan tuen tarve on sellainen, ettei hänelle voida osoittaa koulupaikkaa Jyväskylän kaupungin palveluista, hänelle voidaan osoittaa koulupaikka muun opetuksen järjestäjän palveluista.

2.4 Erikoisluokat ja -valinnat

Erikoisluokkia Jyväskylässä ovat englanninkieliset opetusryhmät, musiikkiluokat ja urheiluluokat. Niiden oppilaaksiottoalue on koko Jyväskylän kaupunki, ja ne on tarkoitettu ensisijaisesti vain Jyväskylän kaupungissa asuville oppilaille (oppilaan kotiosoite). Vieraskuntalaisten hakijoiden kanssa toimitaan toissijaisen oppilaaksioton mukaisesti.

Oppilaan aloittama valinnainen opiskelu (A2-kieli, musiikkiluokka ja laajamittainen englanninkielinen kielirikasteinen perusopetus) jatkuu 7. luokalla. Oppilaalle osoitetaan koulupaikka sellaisesta koulusta, jossa opiskelu voi jatkua.

Englanninkielinen opetus on tarkoitettu pääasiassa ulkomaalaisten perheiden lapsille sekä niille lapsille, jotka ovat asuneet pitkään ulkomailla ja ovat siellä aloittaneet opiskelun englannin kielellä. Englanninkieliseen opetukseen pyrkivä oppilas, joka oleskelee pysyvästi Suomessa ja jonka suomen kieli ei ole saavuttanut eurooppalaisen kielitaidon taitotaso A1, ohjataan Jyväskylän perusopetuksen valmistavaan opetukseen. Vieraspaiikkuntalaisen oppilaan tulee osoittaa em. taso pyrkiessään englanninkielisille luokille. Suomenkielisten oppilaiden englannin kielen taitotason tulee olla ikätason mukainen. Oppilaan suomen kielen ja englannin kielen taito testataan ennen englanninkielisen opetuksen aloittamista.

Musiikkiluokalle pyrkiville järjestetään erillinen musiikillista lahjakkuutta mittaava testi. Muista kunnista Jyväskylään muuttavat oppilaat, jotka ovat jo aiemmin opiskelleet musiikkiluokilla, voivat hakeutua täälläkin musiikkiluokalle.

Oppilaaksiotto Kilpisen ja Viitaniemen yläkoulujen urheiluluokille tapahtuu pääsykokeiden kautta. Muista kunnista Jyväskylään muuttavat oppilaat, jotka ovat jo aiemmin opiskelleet urheiluluokilla, voivat hakeutua täälläkin urheiluluokalle.

3. Toissijainen oppilaaksiotto

Oppilaalla on oikeus pyrkiä myös muuhun kuin kunnan hänelle osoittamaan lähikouluun (toissijainen koulu). Oppilaaksiottopäätös on aina määräaikainen (1 lukuvuosi). Perusopetuksessa toissijaiseen kouluun hakeutuvan oppilaan koulumatkakustannuksista vastaa aina oppilaan huoltaja (POL 32.3 §)

Luokilla 1–2 toissijaisia oppilaita voidaan ottaa yleisopetuksen opetusryhmään, niin, että opetusryhmän enimmäiskooksi muodostuu 20. Luokilla 3–9 toissijaisia oppilaita voidaan ottaa yleisopetuksen opetusryhmään niin, että opetusryhmän enimmäiskooksi muodostuu 22.

Toissijaisessa oppilaaksiotossa yhdenvertaiset valintaperusteet täyttävälle oppilaille myönnetään koulupaikka seuraavan järjestyksen mukaan:

1. Oppilas asuu Jyväskylässä (oppilaan kotiosoite)
2. Oppilaalla on terveydentilaan liittyvä tai muu perusteltu syy
3. Oppilaan koulumatkan pituus ja tarkoituksenmukaisuus
4. Oppilaan sisarus käy kyseistä koulua

Mikäli edellä mainittujen valintaperusteiden suhteen yhdenvertaisessa asemassa olevia hakijoita on enemmän kuin vapaita oppilaspaikkoja, oppilaat valitaan arpomalla. Mikäli oppilaspaikkoja jää sen jälkeen, kun Jyväskylässä asuvat toissijaiset hakijat on huomioitu, kouluun voidaan ottaa vieraskuntalaisia oppilaita. Vieraskuntalaisille oppilaille myönnetään koulupaikka seuraavan järjestyksen mukaan:

1. Oppilaalla on terveydentilaan liittyvä tai muu perusteltu syy
2. Oppilaan koulumatkan pituus ja tarkoituksenmukaisuus
3. Oppilaan sisarus käy kyseistä koulua

4. Muiden koulutuksen järjestäjien alaiset koulut

Jyväskylän Normaalikoulun oppilasalue määritellään vuosittain erillisen sopimuksen mukaisesti. Normaalikoulu rinnastetaan juridisesti yksityiseksi kouluksi. Jyväskylän kaupungin alueella toimii myös kaksi muuta yksityistä koulua: Jyväskylän Rudolf Steiner-koulu ja Jyväskylän kristillinen koulu. Näihin kouluihin otetaan oppilaat koulujen omien oppilaaksioton periaatteiden mukaan.